

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84,—, polletno Din 41,—, mesečno Din 7,—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica št. 23, telefon št. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun št. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, 1. novembra 1930.

Štev. 44.

Par besed o svetovnem in domačem gospodarskem položaju.

Človeštvo celega sveta ječi danes pod neznošno težo splošne gospodarske krize; zato ni čuda, ako je svetovno časopisje prenapolnjeno s celimi kolonami razprav o vzrokih in posledicah nezaustavljive gospodarske krize ter o ukrepih, ki naj se napravijo, da se njeno napredovanje prepreči. In baš v tem, baš v ukrepih, ki jih predlagajo različni krogi za zaustavitev in ublažitev splošne krize, najdemo toliko neiskrenosti, da, celo nestvarnosti, da so merodajni činitelji, v katerih rokah se nahaja del zmožnosti vplivanja na svetovne gospodarske razmere, že samo vsled preobličja različnih predlogov postavljeni v brezkončni labirint, iz katerega ne morejo najti izhoda.

V predlogih za ublažitev svetovne gospodarske krize se križajo protislovja različnih zemelj, od katerih ima vsaka svoj poseben gospodarski značaj in vsled tega tudi medsebojno si nasprotujoče interese. Gospodarska politika industrijskih držav je v nespravljivem nasprotju s politiko agrarnih. Ako primerjamo današnji položaj agrarnih in industrijskih držav, moramo priznati, da so slednje danes veliko na boljšem, ker jih hoté ali nehoté podpira Rusija, ki jim nudi cenene poljske proizvode, a je istočasno še vedno dober odjemalec njihovih industrijskih produktov.

Dasiravno imajo industrijske države vsled tega trenutno ugodnejšo konjunkturo, je vendarle neizbežno dejstvo, da

s svojimi trgovinskimi zvezami Sovjete podpirajo v njihovih težnjah po industrializaciji, ki napreduje korak za korakom; saj ima na razpolago vse pogoje v prostranstvu svojih naravnih bogastev. V svojih željah po trenutnih pridobitvah pa so industrijske države spregledale dejstvo, da s tem škodujejo gospodarstvu svojih agrarnih sosedov in jih silijo k temu, da tudi oni razvijejo svojo lastno industrijo iz čisto naravnega vzroka, ker jih onemogočenje izvoza lastnih pridelkov silí, da dvignejo na eni strani svoj lastni notranji konsum, ki je po veliki večini vezan na industrijsko predelavo. Radí pičlega izvoza pa so agrarne države poleg tega prisiljene, da potom ustanovitve lastne industrije omejijo svojo potrebo po inozemskih proizvodih.

Koristi, ki jih imajo industrijske države od podpiranja sovjetskega dumpinga, so tedaj samo navidezne in samo trenutne. Tem hujše bodo te države občutile posledice svojih teženj po trenutnih uspehih takrat, ko ne bodo mogle nadprodukcije svojih industrijskih proizvodov nikamor več plasirati.

Zadeva je pač taka, da se velika večina gospodarsko - političnih predstavnikov rada pobaha s takoj vidnimi, če tudi samo trenutnimi in samo navideznimi uspehi, upoštevajoč pri tem svojo kratkotrajnost in politično odvisnost od mase in računajoč na nje psihozo, da ob trenutnih pridobitvah ne misli več na jutrišnji dan. Po vsem svetu se dogaja

danes tisto, kar se je pri nas godilo do lanskega šestega januarja, da politični vodje največkrat izigravajo gospodarske koristi v dobro svojih strank.

Ni naš namen, baviti se z razmerami v inozemstvu na dolgo in široko, vendar je ta uvod potreben, ker so danes gospodarski interesi celega sveta tako povezani, da se začuti vsak najmanjši gospodarski pretresljaj v najoddaljenejšem inozemstvu tudi pri nas. V tem krogu tesno povezanih gospodarskih interesov je seveda tudi naša država prizadeta po splošni gospodarski depresiji.

Kakor moramo na eni strani priznati, da je naša sedanja, politično neodvisna vlada že samo v par mesecih nemotnega dela storila neprimerno več za gospodarsko blagostanje kot vse neštete vlade prejšnje desetletne dobe, smo na drugi strani prepričani, da gospodarsko še daleč ne stojimo na oni višini, ki nam po prirodnem bogastvu naše zemlje pristaja. Nesporno igrajo tu glavno vlogo posledice vojne in odvisnost naše trgovine od inozemstva, na katerega ima naša vlada samo posreden in samo tesno omejen vpliv.

Poleg teh zunanjih vzrokov pa obstoje še danes notranji vzroki, katere bo treba z vso energijo odpraviti, ker leži v njih največji del krivde današnjega neugodnega stanja.

Previsoka obrestna mera kreditov stoji med temi vzroki na prvem mestu. Navzlic pozivom vlade se bančni kartel še do danes ni odzval njeni želji po znižanju, pač pa je ponovno znižal obrestno mero — vlogam. Vlada je že do danes mnogo storila ter olajšala poljedelcem znatno neznosno breme z ustanovitvijo Agrarne banke in deloma tudi z osnovanjem Privilegirane izvozne družbe. Obrtnikom je država šla na roko z novoustanovljeno Državno obrtno banko. Izvozniki imajo oporo v Privilegirani izvozni družbi, v Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine in v z njimi povezanih kreditnih ustanovah. Za industrijo se snuje Industrijalna banka, ki ima namen oskrbovati jo s ceninimi krediti. In banke same, četudi nočejo razumevati potreb današnjega gospodarstva in povezanosti njegovih interesov z denarnimi

trgom, uživajo še danes vse dobrote, ki jim jih nudi Narodna banka.

Samo notranja, pa tudi mala in srednja izvozna trgovina, ki predstavljajo eno glavnih gospodarskih panog, so še danes izročene privatnim bančnim podjetjem na milost in nemilost. Ustanovitev državnega podjetja za podpiranje notranje trgovine je danes tem bolj potrebna, ker je vedno jasneje, da moramo ob slabem izvozu skrbeti za notranji konsum.

Vprašanje cen, o katerih se na eni strani trdi, da katastrofalno padajo, med tem ko druga stran še vedno toži o neznosni draginji, ni nič manj važen problem, kateremu je treba posvetiti veliko pozornost. Da gredo cene navzdol, je ob moderni, pospešeni in s tem pocenjeni produkciji povsem naravno, ter nazadovanja ne bo mogoče zaustaviti, dokler ne pridejo na svoj naravni nivo. Pocenitev blaga je končno tudi producentu in trgovcu dobrodošla, ker zvišuje konsum; najbolj pa seveda to koristi konsumentu, ker mu omogoča udobnejše življenje. Ako primerjamo naše sedanje cene, vidimo sicer, da so po večini padle že pod predvojno višino v zlati pariteti. Neizprosna pa je na drugi strani resnica, da je zaslužek konsumentov danes po zlati predvojni pariteti še na neprimerno nižji točki, kar priča, da so današnje plače na eni strani premajhne, na drugi strani pa so življenske potrebščine še vedno predrage. V tem nas potrjuje tudi dejstvo, da so naše cene še danes po veliki večini visoko nad svetovno pariteto, na drugi strani pa je naš indeks zaslužka skoraj na zadnjem mestu. Zavedajoč se stalnega nazadovanja cen, se pa tudi trgovci omejujejo pri nakupih, ker se boje prevelikih zalog, kar zopet neugodno vpliva na produkcijo.

Vprašanju kartelov, ki največkrat brezobzirno vplivajo na cene ter često celo uživajo podporo merodajnih činiteľev, smo posvetili že več člankov. Ne samo trgovec, marveč prav tako tudi velika večina drugih stanov uvideva, da je treba umetnemu navijanju cen potom kartelov storiti takojšen konec, četudi z najbolj drakonskimi odredbami.

Tudi brezposelnost je danes vprašanje, ki vsakega trgovca sedaj bolj zanima kot katerikoli drugi stan, ker omejuje in ubija konsum ter s tem najbolj škoduje njemu. Zlasti trgovci v naših industrijskih krajih težko občutijo to zlo. V primeri z drugimi državami (izvzemši Francijo, kjer te nadloge ne poznajo) je pri nas v tem oziru še dobro. Vendar upajmo, da bo snujoči se zakon o industrijalizaciji države v zvezi s težnjo po dvigu notranjega konsuma pokazal kmalu uspehe tudi pri reševanju tega vprašanja.

Vsi ti vzroki izhajajo drug iz drugega in se zopet prelivajo v enolično skup-

nost, izločajočo in zopet pritegujočo vedno nove vzroke ter na ta način množijo in večajo zlo, nazvano: gospodarska kriza.

Kakor je težak izhod, ki bi omogočil rešitev ene gospodarske panoge, ne da bi pri tem oškodoval drugo, so zahteve splošnih notranje - gospodarskih interesov vedno iste: 1. znižanje kreditne obrestne mere, 2. industrijalizacija države, četudi s prisilno mobilizacijo mrtvega kapitala ter v zvezi s tem omejitev brezposelnosti in 3. odprava kartelov ter regulacija cen in zaslužka na bazi sedanje svetovne paritete.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Kontrola in revizija.

Knjigovodstvo je samo del upravnega aparata vsake trgovine in vsakega drugega gospodarskega podjetja. Ker na videz nima nikakega posebnega vpliva na prospeh podjetja: ono ne producira, nihi ne prodaja, skratka — ne dela dobička, mu večina trgovcev pripisuje premalo važnosti, vsled česar je gotovo v nad 80 odstotkih knjigovodstvo najmanj tako nepopolno in zanemarjeno, da se trgovec sam prav iztežka spozna v njem.

Še večkrat pa pride vsled nepopolnosti ob sodnih sporih trgovec v kočljiv položaj, ker ne more svojega prava dokazati, ker sodišče takemu knjigovodstvu ne more verjeti in mu odreče dokazilno moč.

Kakor je knjigovodstvo res samo del trgovčevega upravnega aparata, mu pristoji v tem nedvomno vsaj ena glavnih vlog, če trgovec opravlja vse trgovinske posle popolnoma sam, brez tujih nameščenih moči. Tudi v tem slučaju pa mu je knjigovodstvo najboljši učitelj, je stalno odprta knjiga uspehov in neuspehov in jasno zrcalo vsakokratnega stanja.

Brez take statistike ni pregleda in brez dobro urejenega knjigovodstva ni statistike. Najsi je tudi trgovec prepričan, da pozna svoje podjetje brez knji-

govodstva prav dobro do vsakih podrobnosti, se moti v lastno škodo, in ni o lastnem stanju, kakor tudi o uspehih in neuspehih nič boljše poučen kot katerikoli izmed njegovih sotrudnikov.

Še bolj potrebno in docela nepogrešljivo pa je natančno knjigovodstvo povsod tam, kjer trgovec vrši svoje posle s pomočjo najetih oseb ali pa v trgovskih družbah in podjetjih, pri katerih je po več gospodarjev.

Ni potreba še posebej poudariti, da je knjigovodstvo po zakonu predpisano, in ga mora voditi vsak trgovec.

Knjigovodstvo kaže trgovcu, **kakšno bi moralo biti stanje**. Često pa dejansko stanje posameznih računov, blagovnih zalog in premoženjskih delov ni tako kot bi moralo biti, namreč tako, kakor ga izkazuje dobro vojeno knjigovodstvo. Zato mora trgovec, zlasti ako dela z nastavljenimi močmi, dejansko stanje večkrat preizkusiti ter primerjati, če odgovarja onemu stanju, kakršno bi po knjigah moralo biti.

Kontrola vsebuje stalno nadzorovanje poslovanja, da se onemogočijo pomote in nepoštenosti v trgovini.

Revizija pa je pregledovanje vseh poslov in zlasti stanja posameznih računov ter primerjava istih z zalogami in dru-

gim kritjem s knjigovodstvom v svrhu ugotovitve, če dejansko stanje odgovarja onemu, ki bi po knjigah moralo biti.

Kjer trgovec sam vodi svoje podjetje in predstavlja obenem vse osebje, se zdi kontrola in revizija odveč. Vendar pa temu ni tako ter je trgovec prisiljen kontrolirati tudi samega sebe in svojo lastno upravo, kajti nikoli ne more jamčiti, da se v svojih vpisih in računih ni zmotil, kakor tudi ne, da se ni v njegovo poslovanje neopaženo vrinila kaka tretja oseba, ki mu škoduje bodisi s svojo nepoštenostjo na znotraj, bodisi z izvajanjem nelojalne konkurence na neopažen način v krogu njegovih odjemalcev.

Ob čuječnosti trgovca, ki sam vodi vse posle in neprestano bdi nad svojim obratom, je sicer potreba stalne kontrole nekoliko zmanjšana, nikakor pa ne nepotrebna. Revizija — vsaj vsako poletje, ali vsaj vsako leto enkrat — pa je tudi za takega trgovca potrebna, ker mu poleg ugotovitve lastnih napak v poslovanju obenem razkaže vse temne koticke njegovega podjetja, katerih bi sicer ne opazil. Izkušnja pa uči, da revizija pokaže največkrat tudi uspeh takoj, ker poišče izgubljene premoženjske dele, terjatve itd., ki bi ostali sicer pozabljeni in prezrti na škodo trgovca.

Kontrola.

Pod kontrolo razumemo stalno nadzorstvo nad poslovanjem in premoženjskimi deli trgovca, ki mora biti zlasti pri trgovinah, kjer obratujejo nastavljene moči, tako popolna, da je nadzorstvo avtomatično, in nudi lastniku tudi po daljši odsotnosti sliko poslovanja, obenem pa onemogoča vsako nepoštenost.

Ravno pomanjkanje pravega sistema kontrole je spravilo že marsikaterega solidnega in podjetnega trgovca v konkurz ter si nikakor ni mogel raztolmačiti, kako je tega prišlo. Pravilno uvedena kontrola pa bi mu točno pokazala vzroke in povzročitelje. Največkrat pa bi ob uvedbi pravilne kontrole do konkurenca sploh ne prišlo, ker ima tudi najbolj zaposleni trgovec vedno vsaj toliko prostega časa, da vsaj bežno pregleda kontrolni aparat. To delo ni zamudno, uspehi pa nikdar ne izostanejo.

Ustroj knjigovodstva je že sam po sebi tak, da se kontrolira račun z računom in promet s končnim stanjem. Vsi podatki pa morajo biti še posebej kriti s posebnimi potrdili (prilogami) za vsak vpis, ki izpreminja stanje kaknega računa. Knjigovodstvo kontrolira celo upravo ter je v posebni kontroli trgovca, o kateri spregovorimo kasneje.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Za napredovanje male trgovine.

Ako pogledamo našo »ožjo domovino« s trgovskega stališča, vidimo, da se tudi pri nas deli trgovina v glavnem samo na dva dela: na veletrgovino in na malo (ali srednjo) trgovino. Dočim lahko veletrgovino v Dravski banovini kaj hitro preštejemo, saj predstavlja komaj odstotek prave trgovine, ima lice naše trgovine izrazito mali (detajlni) značaj, tudi kar se tiče naših domačih izvoznikov.

Natančnejši pogled v »malo trgovino« in primerjava z domačo veletrgovino pa nam odkrije dejstvo, da je mnogo takozvanih »malih trgovin« veliko produktivnejših, rentabilnih, bolj agilnih in mnogokrat tudi močnejših ter bolj

upravljanih kot marsikatero veletrgovsko podjetje.

Ob tej priliki se nam vsiljuje vprašanje: ima li mala trgovina bodočnost? ali je veletrgovsko podjetje res rentabilnejše in vsled tega edini cilj vsakega trgovca?

Že bežen pogled v naše trgovske razmere nas pouči, da je značaj naše zemlje tak, da ima mala trgovina mnogo več pogojev za obstanek, pa tudi za dobičkanost in za napredovanje kot veletrgovina. Kot veletrgovino zamišljamo tu res samo ono trgovino, ki ne prodaja svojega blaga neposredno konsumentom, temveč oskrbuje z blagom samo trgovce, dočim prištevamo k mali trgovini vsa

ona trgovska podjetja, ki sicer prodajajo predvsem blago konsumentom neposredno, ne omejujejo pa svoje prodaje izključno na nje, če jim nudijo krajevne razmere ali druge okoliščine možnost, da proti malemu dobičku oskrbujejo tudi druge trgovce v svojem okolišju s potrebnim blagom.

»Iz malega raste veliko.« Kdor je že dosegel svoj cilj in zrastel toliko, da ne more več nikamor, mora usmeriti preostanek svoje energije na drugo polje, da ne trati moči v podjetju, ki »gre« že samo po sebi. To velja prav tako za male trgovine kakor za vsa ostala trgovska podjetja.

Da pa niso velepodjetja na boljšem kot mala in srednja, nas uči trgovska statistika, ki prikazuje pri večini največjih velepodjetij manjšo rentabilnost kot jo izkazujejo mala in srednja podjetja.

Ključ napredka je v rokah trgovca samega ter je od njega odvisno, hoče li ostati celo življenje v mejah dosedanjega napredka, ali deluje s svojimi možnostmi na to, da poveča promet in se širi. Napredek je v glavnem zadeva volje in celo manj odvisna od sposobnosti.

Po značaju in načinu udejstvovanja v trgovini bi razdelili naše trgovce v glavnem v tri kategorije: 1. v take trgovce, ki se zanašajo samo na pridobljene izkušnje in na svojo osebno sposobnost; 2. na take, ki se krčevito oprijemajo nekega gotovega sistema in 3. na one, ki poleg izkušenj in sistema razvijajo tudi neprestano svojo delavnost v vseh smereh, črpajoč neprestano nove ideje iz strokovnega tiska in izpopolnjujoč svoje stare izkušnje z novimi, skušajoč se pri tem prilagoditi novim razmeram, o katerih so točno in nepristransko poučeni samo iz strokovnega tiska.

Trgovci, ki se zanašajo samo na svojo osebno sposobnost in stare izkušnje, so zaostali ter si ne žele napredka, zadovoljujoč se s tem, kar imajo. Prevzeli so trgovino s prometom 100.000 Din in bodo tako tudi zapustili, ako ne pride vmes kak modernejši konkurent, ki jim bo morebiti še pustil živeti toliko časa, da jim bo ostanek zadoščal za lep pogreb.

Oni trgovci pa, ki se krčevito oprijemajo nekega gotovega sistema ter samo po njem usmerjajo vse svoje posle, mislo v tem nič manj zaostali. Kar je bilo včeraj ob včerajšnjih razmerah prav, zahteva že danes drug sistem, in jutri je treba sistem na novo izpopolniti, da bo odgovarjal zahtevam jutrišnjega dneva. To nas uči napredek tehnike, ki se z dneva v dan izpopolnjuje. Uče nas tega izpreminjajoče se državne meje, ki dajejo notranji trgovini z vsako spremembo tudi nov trgovinski značaj. Politične razmere, ki so tako v zunanji kot v notranji politiki podvržene največjim preobratom, vplivajo prav tako na javno življenje kot na trgovino. Še nebroj je drugih vzrokov, ki vplivajo na značaj trgovine in zahtevajo spremembo sistema.

Ako se hoče trgovec hitro znajti v novem položaju, mora paziti na to, kaj se godi okoli njega ter usmeriti sistem po zahtevah tega. Ne sme opustiti nobene prilike, da se okoristi z novimi naveti, sicer bo sličil ob splošnem napredku zaostalim narodom, ki še danes orjejo z lesenimi plugi ter streljajo s »fonderladaricami«, kot zadostno pridobitvijo »novejšega« časa. Pri tem pa se čutijo napredne ljudi; saj oddaljeni sosedi strelja še vedno z lokom in puščico.

Trgovec današnjega časa mora razumevati svoj poklic ter se zavedati svojih dolžnosti, da mora biti istočasno: nakupovalec, prodajalec, propagator, finančni vodja, učitelj osebja in trgovski potnik.

Da uspešno vodi trgovino, da ne izgubi ničesar iz kroga odjemalcev, da dvigne promet in z njim dobičkanost svojega podjetja, mora razumevati, kako, kje in kdaj mora in sme nekaj uspešno nakupiti; kako bo zadovoljil svoje odjemalce z dobrim blagom ter solidno in prijazno postrežbo; kako bo privlačno aranžiral svojo izložbo in — kar je najvažnejše: kako bo pridobil nove odjemalce ter s tem povišal promet.

Trenotno povišani dobiček predstavlja samo trenotno pridobitev, stalno povišani promet pa je dokaz, da je trgovina solidna ter bo lahko vzdržala tudi opasno konkurenco.

Še nekaj je, kar se zdi vsakemu trgovcu nepremostljiva ovira in glavni, da, edini vzrok, da trgovina ne napreduje: ni namreč na pravem prostoru. Zadeva je povsod enaka: skoraj nobena trgovina ni na pravem prostoru. . .

Kakor hitro ste ugotovili to in tudi našli »pravo točko«, ne oklevajte ter ustanovite tam podružnico, da vas ne prehiti drugi, če vam to denarna sredstva dopuščajo. Nič na svetu ni večno; tako se menjavajo tudi »dobri« in »slabi« prostori. Če vam kaže, prepustite dosedanja glavno trgovino nastavljenem, ki jo bodo pod vašo kontrolo ob primerni plači vodili naprej; vi sami pa preselite trgovino na zaželjeno mesto.

Tudi v slučaju, da ste v svojem okolišu dosegli najvišje možno točko prometa, se ne zadovoljite s tem, če vidite, da je potrošnja vaše energije na enem samem mestu prevelika. Računajte z bodočnostjo ter z možnostmi, ki vam jih ona prinese. Ako se nočete širiti v drugem okolišu, bodete vedno našli še novo možnost načina zaslužka v vašem lastnem okraju s kakim drugim podjetjem. Naj vas ne straši pri tem predsodek, da o tem novem predmetu ničesar ne razumete; študij in čas vam prinese izkušnje, vedno pa dobite lahko človeka, ki vam bo s svojimi izkušnjami stal ob strani.

Gospodarske beležke.

Pred novimi trgovinskimi pogodbami.

Prvega novembra se prično pogajanja za sklep trgovinske pogodbe z Albanijo, s katero smo bili doslej v brezpogodbenem stanju, a se je vendar že razvila živahna trgovina radi dobre kvalitete našega blaga, dasiravno so bile carine ne navadno visoke. Istočasno se prično tudi pogajanja s Turčijo. Tudi s Českoslovaško se pričnejo v začetku novembra pogajanja za sklep nove pogodbe, dočim je pogodba s Poljsko že končana ter bo te dni objavljena.

Nekaj davčnih olajšav.

Finančni minister je podrejenim upravam naročil, naj pri zgradarini podaljšajo pritožbeni rok do konca tek. leta, tako da bodo zamogli vložiti pritožbe tudi oni, ki so doslej to zamudili. Onim davkoplačevalcem, ki so bili prizadeti po slabi letini, bodo davčne uprave odgodile plačilo do konca oktobra prih. leta.

Obveznikom, ki so še v zaostanku na dohodarini in na davku na vojni dobiček, smejo finančne direkcije na prošnjo, kateri je treba priložiti premoženjski izkaz in pojasnilo plačilne sposobnosti, odgoditi plačilo zaostankov v obrokih do konca leta 1935.

Novo ceste v dravski banovini.

Gradbeno ministrstvo je odobrilo načrte za zgradbo sledečih novih banovinskih cest II. razreda v dravski banovini: 1. Ljubljana—Litija—Radeče (prorač. na 13·7 milijona Din); 2. Trbovlje—Rimske toplice (3·6 milijona Din); 3. Trbovlje—Sv. Martin (3·4 milijona Din) in 4. Cerknica—Begunje—Št. Vid (4 milijone Din). Z deli se prične po vsej priliki v zgodnji spomladi.

Pred ustanovitvijo »Dužavne industrijske banke«.

Komisija, ki ima nalogo ustvariti načrt za ustanovitev »Državne industrijske banke«, je dovršila svoje delo. Ustanova je zamišljena kot delniška družba z začetnim delniškim kapitalom 150 milijonov dinarjev, ki se sme povišati do ene milijarde. Delnice bodo izdane v komadih po 1000 Din ter bo pri delniški glavnici udeležena tudi država, ki ima pravico nadzorstva nad banko potom posebnega komisarja.

Novoustanovljena industrijska banka bo deležna vseh onih državnih olajšav, ki jih uživa Državna hipotekarna banka. Za njene industrijske obveznice, kakor tudi za vloge pri njej prevzame jamstvo država. Zavod je tedaj pupilarno varen.

Nadprodukeija sladkorja.

Jugoslavija bo letos pridelala okoli 10.500 vagonov sladkorja. Letna poraba v naši državi znaša v najboljšem slučaju 10.000 vagonov. Ker pa je še od lanske kampanje ostalo še 2500 vagonov, imamo okoli 3000 vagonov za izvoz.

Kakor smo že poročali, so cene našega sladkorja tako visoke, da se nam navzlic visokim zaščitnim carinam še vedno splača uvoz iz Češkoslovaške. Tem težje bo vsled svoje cene našel naš sladkor tržišče v tujini, ker je skoraj v vseh državah pridelalek sladkorja večji kot poraba, na prostih tržiščih pa nam konkurira cenejše blago.

Stanje našega zadrugištva.

Iz statističnega poročila Glavnega združnega saveza posnemamo, da je koncem pretečenega leta obstojalo v naši državi 6338 zadrug, in sicer: 3974 kreditnih, 1107 blagovnih, 480 agrarnih zadrug, 122 mlekarskih, 102 obrtne, 78 živinorejskih, 76 stavbnih, 58 električnih, 48 vinogradniških, 47 zdravstvenih, 38 ribarskih, 32 strojnih in 16 oljarskih zadrug.

Proti uvozu starih tekstilnih strojev.

Centrala industrijskih udruženj v Beogradu je naprosila vlado, naj prepove uvoz starih tekstilnih strojev, ki ne odgovarjajo več moderni tehniki, ker so skušala inozemska tekstilna podjetja preseliti svoje obrate v našo državo samo zato, ker je večina strojev spričo novih iznajdb postala neracionelna. Predstavniki industrije pa zahtevajo, da bo naša mlada industrija res moderna in racionalna.

Pred znižanjem železniških tarif.

Tarifni odbor je zaključil svoje delo ter predlagal promet. ministru splošno znižanje tarife, zlasti izvoznih za moko, spirit, mlečne proizvode, vino, drva, les, pletarske izdelke, premog, baker, svinec, cink in druge poljske pridelke. 60% znižanje tarife predlaga za meso, 25% znižanje za slive in 20% znižanje za drugo sadje.

ERJAVEC FRANC

trgovina usnja
Ljubljana, Stari trg št. 11a

Za reformo naših trgovinskih agencij v inozemstvu.

Gospodarske organizacije se bavijo z načrtom za reorganizacijo naših trgovinskih agencij v inozemstvu ter pripravljajo reformne predloge za vlado.

Velesejmi v prihodnjem letu.

Za prihodnje leto so določeni sledeči velesejmi v naši državi: 1. od 25. IV. do 4. V. avtomobilska in poljedelsko-strojna razstava v Zagrebu; 2. 29. V. do 10. VI. vzorčni velesejem v Ljubljani; 3. 29. VIII. do 10. IX. vzorčni velesejem v Zagrebu; 4. 1. do 12. IX. razstava kmetijstva, higijene, in turistik v Ljubljani.

Naš uvoz soli.

Po podatkih za leto 1929. smo uvozili iz inozemstva 67.800 ton soli v skupni vrednosti 446 milijona dinarjev. Od tega smo uvozili iz Romunije 20.000 ton, iz Turčije 31.500 ton in iz Rusije 20.000 ton.

Letošnji uvoz soli je manjši ter je znašal v prvem polletju 22.200 ton, in sicer 17.000 ton iz Turčije, 3000 ton iz Romunije in 1300 ton iz Rusije.

Izvoz smederevskega grozdja.

Doslej je bilo iz Smedereva poslano 184 vagonov svežega grozdja. Od tega 82 vagonov na Češkoslovaško, 55 v Avstrijo, preko Kelebije (tranzit) 26 vagonov, v Nemčijo 16 vagonov ter 5 vagonov na Poljsko.

Angleški kapital v naših rudnikih.

V naših rudnikih imajo Angleži naloženih 625.000 funtov (1.340 milijonov dinarjev). Od tega odpade na Novo brdo in Kratovo po 125.000 funtov, na Prekovo pri Kolašinu 250.000 funtov ter na podjetja Janjevo, Kopaonik in Belaševica 125.000 funtov.

Izvoz fižola iz Vardarske banovine.

Vardarska banovina ima od letošnjega pridelka okoli 600 vagonov fižola za izvoz. Dósledje je bilo izvoženih okoli 160 vagonov preko Soluna.

Ukinitev vizuma za Romunijo.

Med našo in romunsko vlado se vrše pogajanja za ukinitve vizuma med obema državama.

Srebro in grafit v Dravski banovini.

Blizu Marenbenka so našli močno srebrno žilo. V davtni se je tam že nahajal srebrni rudnik. Tudi na grafit so našli v Dravski dolini na več krajih.

Proga Kamnik — Ljubljana se modernizira.

Po vesteh iz Beograda bodo v najkrajšem času na kamniški progi ustavljeni navadni vlaki ter uveden promet modernih motornih vlakov, ki bodo doseđani vožni čas zmanjšali na polovico.

Grčija se zanima za naš les in drugo blago.

Ekspozitura zagrebške trgovske zbornice na Šušaku je dobila iz Syra na Grškem več vprašanj tamošnjih uvoznikov, ki se zanimajo za naš les, poljske pridelke, sladkor in cement. Interesenti naj se za podatke in naslove grških uvoznikov obrnejo na gori navedeno ekspozituro.

PRODAJA STRUPENIH DROG.

Opozorjamo trgovce, a je prodaja strupenih drog v trgovinah z mešanim blagom vezana na posebno dovoljenje, ki ga izda banska uprava na posebno prošnjo, kateri mora biti priložen obrtni list ter navrstveno spričevalo. Prodaja strupenih drog je podvržena taksi 1000 dinarjev. Trgovski predstavniki so sicer vložili prošnjo za ukinitve, ali vsaj za znižanje te takse; vendar o tem še ni nikakega odloka.

Med predmeti, ki jih prodajajo naši trgovci z mešanim blagom, so temu do-

voljenju podvrženi zlasti sledeči strupi: solna in žveplena kislina, kalijev in natrijev lužni kamen, milni kamen v trdem in tekočem stanju, kreolin, karbol, lizol, strup za miši, amonijak, metilalkohol in drugo.

Pri prodaji morajo biti omenjeni strupi označeni z rdečim tiskom s svojim imenom: »solna kislina« itd. in opremljeni s svarilom: »Pazi, strup!«

Prošnje je vložiti potom prvostopne oblasti (mestnega načelstva ali srezkega poglavarstva).

KONEC »KOLONOV« V DALMACIJI.

Na fevdalnih posestvih v Dalmaciji so bili še do danes naseljeni težaki, ki so zemljo fevdalnih lastnikov obdelovali po vzorcu furlanskih kolonov, za kar so prejimali delež pridelka, ali pa so morali plačevati fevdnemu lastniku odškodnino.

Naš kralj pa je te dni podpisal zakon, ki odpravlja fevdalna posestva ter omejuje njih površino na tisti minimum, ki je po zakonu dovoljen in ki ga zamore lastnik sam obdelovati. Zemlja pripade doseđanjin težakom, ako so jo (vštevši prednike v rodbini) obdelovali vsaj 30 let. Fevdalni gospodarji dobe odškodnino. Na težakovo družino do šestih oseb odpade do 10 ha zemljev, za vsakega nadaljnega člana pa po pol hektarja.

Cena za odkup enega hektarja zemlje se računa za ono zemljo, ki so jo težaki obdelovali že od 21. novembra 1887, po največ 10.000 Din, za ona pa, ki so jih pričeli obdelovati šele kasneje, največ 20.000 Din in za drugo zemljo 30.000 Din za hektar. Zemljo, ki so jo težaki obdelovali neprestano že od 21. nov. 1887, plača država. Pri ostali zemlji pa prispeva država polovico, težak pa polovico kupnine.

V zvezi s tem bo razpisano novo posojilo in dobimo nove dalmatinske agrarne obveznice v višini 400 milijonov dinarjev, ki bodo izdane v komadih po 1000 in 500 Din ter se bodo obrestovale po 6 odstotkov in amortizirale potom žrebanja v 30 letih.

OBRISI NOVEGA OBRITNEGA ZAKONA.

Pó izjavi našega trgovinskega ministra dr. Demetrovića se je pri načrtu za sestavo novega obritnega zakona stremelo za tem, da se ustvari nekaj modernejšega in popolnejšega kot v katerikoli drugi državi ter so bili kot vodilne misli za sestavo novega obritnega zakona sprejeti sledeči principi:

1. Najnaprednejše in najboljše poteze dosedanjega obritnega zakona ostanejo; pri novejših pa bodo sodelovala vsa zainteresirana ministrstva.

2. Trgovina je zaščitena z uvedbo obvezne priprave.

3. Obrt je zaščitena z uvedbo dokaza osebne strokovne izobrazbe s pomočjo strokovnih, pomočniških in mojstrskih

izpitov in z odrejenimi mejami napram industrijskemu delu.

4. Osnovan je neoviran razvoj nacionalne industrije, pri čemer bodo upoštevani principi državne obrambe.

5. Zagotovljena je povzdiga obritnega pomožnega osebja na višji nivo z ureditvijo poslovnih odnošajev v sodobnem duhu.

6. Uvaja se strokovna organizacija na kolektivni in strokovni osnovi v vseh vrstah gospodarstva, pri čemer se daje možnost širokega sodelovanja z izvrševalnimi oblastvi.

7. Zaščiteno je gospodarsko delo s strogimi in uspešnimi sankcijami proti nelegalnemu delu.

PRODAJA UŽIGALNIKOV.

Službene novine objavljajo zakon o uvozu, prodaji, taksah in žigosanju užigalnikov in kresilnih kamenčkov.

Uvoz užigalnikov in kamenčkov je dovoljen samo Jugoslovenskemu društvu žižica v Beogradu. S posebnim dovoljenjem monopolske uprave smejo uvoziti potrebne varnostne užigalnike tudi rudarska podjetja. Ti užigalniki so takse prosti, ne pa užigalni kamenčki.

Za užigalnike, ki se morajo dati žigosati, je predpisana taksa 50 Din za navadne kovinaste, 100 Din za srebrne in 200 Din za zlate; kresilni kamenčki so obremenjeni s takso po 50 par, ako ne tehtajo nad 3 grame, za težo vsakih

nadaljnih 3 gramov se plača zopet po 50 par.

Ako prinese kak posameznik — naš državljan — užigalnik ali kresilne kamenčke iz inozemstva, jih mora tekom 15 dni prijaviti pri carinarnici v svrhu odmere takse. Isto velja za električne užigalnike.

Užigalnike in kamenčke, ki so bili prodajalcem odvzeti, bo odkupilo Jugoslovensko društvo žižica po ceni; ki se bo določila v krajih, kjer obstojajo prodajalne vžigalice. Odkup se mora izvršiti tekom 30 dni ter morajo lastniki ali njih namestniki osebno prisostvovati cenitvi.

Po šlrnem svetu.

Naraščanje brezposelnosti v svetu.

Zadnji podatki izkazujejo po posameznih državah sledeče število brezposelnih: Nemčija 3,030.000, Anglija 2,161.688, Italija 376.000, Poljska 172.000, Avstrija 152.340, Češkoslovaška 77.309, Švica 10.400, Francija okoli 1000. Rusija ne izkazuje brezposelnih, ker je ukinila to statistiko, češ da je v državnih podjetjih dovolj posla za vse, dasiravno je število nezaposlenih šlo v stotisoče. Tudi Amerika ima ogromno število brezposelnih 4—6 milijonov.

Svetovna nadprodukcija žita.

Dosedanji podatki o pridelku letošnje žetve v vseh delih sveta kažejo, da znaša letošnji pridelok 140 milijonov stotov žita več kot znaša letna svetovna poraba. Ta nadprodukcija bo gotovo imela se velik vpliv na cene.

Brezposelnost v Nemčiji.

Tekom zadnjih 14 dni je število brezposelnih v Nemčiji narastlo zopet za 128.000 ter znaša sedaj 3,182.000.

Za sodelovanje agrarnih držav.

Na zadnji konferenci agrarnih držav v Bukarešti, katere so se udeležili zastopniki Jugoslavije, Poljske, Češkoslovaške, Romunije, Bolgarije, Madžarske, Estonije in Letonije, je bil ustanovljen stalen odbor za kmetijska proučevanja, ki ima nalogo, stopiti v zvezo z vsemi zainteresiranimi državami ter z nasveti v skupnem reševanju kmetijskih vprašanj vplivati na izboljšanje poljedelstva. Konferenca je sprejela obširno resolucijo, ki nalaga delegatom, da pri svojih vladah delujejo na to, da bodo njihovi ukrepi v reševanju agrarnih zadev vedno v soglasju z ostalimi udeleženiimi državami.

Novo povišanje žitnih carin v Nemčiji.

Po zadnjem povišanju (28. IX.) je nemška vlada 26. t. m. ponovno povišala uvozne carine na žito in sicer za pšenico od 18.50 na 25 mark (337 Din), za ječmen pa od 15 na 20 mark (270 Din) za 100 kg.

Agrarni protekcijonizem Nemčije gre tako daleč, da so že same žitne carine veliko višje kot so cene žita v naši državi.

Slaba žetev v Evropi.

K podatkom o žitni letini Evrope v zadnji številke je dodati še poročilo o francoski žetvi, ki znaša 63 milijonov stotov (lani 86 milijonov). Žitna letina v Franciji je tedaj letos izredno slaba ter je za 23 milijonov stotov ali za 26.7% slabjša kot lani. Skupna množina letošnjega evropskega žitnega pridelka je komaj povprečna ter znaša 353 milijonov stotov (lani 378 milijonov), tedaj za 24 milijonov stotov manjša kot lani.

Poljsko - ruska trgovina.

Letošnji poljski izvoz v Rusijo se je v prvem poletju podvojil nasproti lanskeemu ter znaša 65.5 milijona zlotov. Uvoz iz Rusije na Poljsko znaša v istem času 23 milijonov zlotov ter je poljska zunanja trgovina nasproti Rusiji zaključena z 42.5 milijona zlotov aktive, dočim je znašala lanska aktivnost v istem času le 15 milijonov.

Sovjeti trdijo, da ne izvajajo dumpinga.

Sovjetski podkomisar za zunanjo trgovino Rosenholz (žid!) je podal izjavo, v kateri se čudi, da se Sovjetom očita dumping v zunanji trgovini, dasiravno je caristična Rusija izvažala vse predmete sedanjega izvoza v še večji množini, pa ni nikomur prišlo na um, da bi ji očital dumping.

Ta nestvarni zagovor samo poskuša zadevo speljati na drugo pot, ker tudi danes nihče ne protestira proti sovjetskemu izvozu glede množine, pač pa glede cen, ki so tako nizke, da na eni strani občutno škodujejo svetovnemu gospodarstvu, Sovjeti sami pa nimajo od tega nobenega haska, ker prodajna cena sovjetskih izvoznih predmetov ne krije v največ slučajih niti njihovih prevoznih stroškov.

Produkcija avtomobilov v Evropi.

Lanska produkcija avtomobilov v Evropi (brez Avstrije, ki še ni poslala podatkov) je znašala 689.815 avtomobilov. Od tega odpade na Francijo 245.610 avtomobilov. Potem pa sledijo Anglija z 225.526, Nemčija s 131.034, Italija s 60 tisoči, Češkoslovaška s 15.000, Belgija s 7700, Rusija z 2000, Švedska s 1850, Švica s 1275, Poljska s 670 in Španija s 400 produciranimi avtomobili.

Evropska produkcija avtomobilov se seveda ne more primerjati z ameriško; vendar pa kaže tekom zadnjih let velik napredek.

Brezpogodbeno stanje med Bolgarijo in Grčijo.

Ker je dne 15. t. m. potekel odpovedni rok grško - bolgarske trgovinske pogodbe, je grška vlada naročila carinaricam, naj carinijo vsako blago bolgarskega izvoza po maksimalni tarifi.

Italijanske finance.

Po zadnjih zaključkih znaša skupni deficit pri »Banca d'Italia« 552 milijonov lir; notranji javni dolg znaša 88.796 milijonov lir; obtok bankovcev 16.171 milijonov lir.

DASIRAVNO SMO PREDZADNJI ŠTEVILKI PRILOŽILI POLOŽNICE S PROŠNJO, NAJ NAŠI NAROČNIKI PORAVNAJO ZAOSTALO NAROČNINO VSAJ DO KONCA LETA, JE ŠE VEDNO VELIKO ŠTEVILO ZAOSTANJKARJEV, KI TE SVOJE DOLŽNOSTI ŠE NISO IZVRŠILI.

PONAVLJAMO, DA NAS TO OVIRA V POSLOVANJU, NA DRUGI STRANI PA NAS SILI, DA POŠILJAMO POSEBNE OPOMINE TER NAPRAVLJAMO NAROČNIKOM S TEM NEPOTREBNE STROŠKE, NAM SAMIM PA PRAV TAKO NEPOTREBNO DELO.

PROSIMO PONOVRNO, NAKAZITE ZAOSTANEK TAKOJ!

Rusija bojkotira nekatere evropske države.

Sovjetska vlada je prepovedala uvažanje blaga iz Francije, Jugoslavije, Rumunije in Madžarske.

Slaba vinska letina v Italiji.

Letošnji vinski pridelek Italije se ceni po podatkih italijanskega poljedelskega ministrstva na 35 milijonov hektolitrov (lani 41 milijonov).

Beg kapitala iz Južne Amerike.

Brazilijanska revolucija je povzročila, da se kapital seli iz Južne Amerike. Samo ena južnoameriška banka je zadnje dni odpravila v London pol milijona funtov šterlingov, druga pa celo nad 3 milijone funtov. Tudi srebrni pesos je močno padel.

Bolgarska zunanja trgovina.

Bilanca bolgarske zunanje trgovine za prvih devet mesecev letos je zaključena z aktivnostjo 1145 milijonov levov, dočim je bila lani 1693 milijonov levov pasivna. Močno se je zmanjšal uvoz, dvignil pa izvoz.

V Vašem
interesu je,
če držite
MAGGI-jeve
izdelke!
Lahka prodaja Dober zaslužek

Tržna poročila.

Jajca.

Spričo hladnejšega vremena so cene jajc prav čvrste in gredo celo navzgor, dasiravno se je na tržiščih pojavilo v precejšnji meri blago iz hladilnic. Pri nas so cene še stare, na berlinskem trgu pa so napredovale za $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ pfeniga ter se plačuje jugoslovensko blago po $11\frac{3}{4}$ do 12 pfenigov za komad, meja neocarinjeno.

Žito.

Cene so za enkrat na ljubljanski žitni borzi neizpremenjene, vendar zelo nestalne ter se nagibajo k padanju.

Cene kruha v Novem Sadu.

V Novem Sadu so peki ponovno znižali cene kruha ter stane kg belega kruha 3 Din, polbelega 2:50 Din, črnega 2 Din. Ako primerjamo te cene z našimi, moramo priznati, da so pri nas krušne cene neutemeljeno previsoke.

Cene poljskih pridelkov v Prekmurju.

Pšenica 140, rž 100—105, koruza 120, ajda 80, fižol 130—140, krompir 40—65, jabolka 300 Din za 100 kg.

Jajca 1:25—1:30 Din komad.

Mošt 3—4 Din liter.

Hmelj.

Naš domači hmelj, ki je bil po veliki večini prodan po ceni 5—10 Din se sedaj išče že po 15 Din. Večina hmeljarjev ni upoštevala svaril in je pridelek prodala globoko pod ceno.

Isti položaj je v Vojvodini, kjer kupci ponujajo za preostanek (približno eno petino) pridelka veliko višje cene.

Vsled osnovanja hmeljarskega sindikata so šle tudi cene v Nemčiji in na Češkem navzgor ter je blaga že malo.

Zopet padec cen bakra in aluminija.

Mednarodni bakreni kartel v Ameriki je zopet znižal cene bakra od 10·3 na 9·8 centov.

Nemški elektrolitni baker je istočasno padel od 96·25 na 91·5 mark za tono.

Iz Francije poročajo, da so tamošnji producenti znižali cene aluminija za 90 frankov pri 100 kg.

Cene kruha v Osijeku

so določene po 3·50 Din za kruh iz moke >0<, >2< in rženi kruh, po 3 Din za kruh iz moke št. >4< in >5< ter po 2·50 Din za kruh iz moke št. >6<.

Tudi poročila iz vseh drugih krajev države (izvzemši Slovenijo) pričajo, da so šle cene kruhu povsod zopet navzdol za najmanj 50 par do 1 Din in celo več pri kilogramu.

NAZADOVANJE CEN TEKOM DVEH LET.

Cene na debelo v svetu se še vedno niso ustalile in kažejo nagibanje k novemu nazadovanju, ki ga zlasti podpira sovjetski dumping.

Nekateri najvažnejši produkti imajo v razmerju s cenami iz leta 1928. danes sledečo notacijo:

	1928.	1930.
Pšenica (Chicago)	170	80
Sladkor (Newyork)	3	1
Baker (London)	24	10
Bombaž (Newyork)	23	10
Juta (London)	38·3	16·7
Kavčuk (London)	20	3·5

Najbolj občutno so padle cene kavčuka, ki so tekom dveh let nazadovale za 82·5 odstotkov. Tudi cene ostalih pro-

Vinski trg v Vršcu.

Letina je bila ugodna ter je tudi kvalitativno viho prav dobre vrste. Skupni pridelek v okolici Vršca se računa na 1600—1800 vagonov.

Oglasilo se je precej inozemskih kupcev iz Avstrije, Francije in Nemčije, ki kupujejo zlasti rdeča vina.

Cene novega vina z 9—11 stopinjami Maliganda se gibajo v višini 1·25—1·75 Din, dočim so cene kvalitetnih vin znatno višje.

Znižanje cen avtomobilski pnevmatiki.

Nemške tvornice pnevmatike znižajo z novim letom cene pnevmatiki zopet za nadaljnjih 10 odstotkov.

Cene na zagrebški produktni borzi

so v glavnem neizpremenjene. Nekoliko se je učvrstila sremska pšenica, ki notira 135—145 (prošli teden 130—140). Tudi bosanski in sremski oves imata čvrstejše cene 130—140, dočim sta prošli teden notirala 125—137.

Fizol je šel navzdol ter se plačuje beli novi po 270 — 280, prejšnji teden 280 do 300.

Dunajski živinski trg.

Debeli voli 1·30 do 2·15, srbski voli 1·10 do 1·50, kmečki voli 1·15 do 1·65, biki 1·20 do 1·50, krave 1·10 do 1·50 šilinga za kilogram žive teže.

duktov so globoko padle ter znaša skupno nazadovanje cen tekom dveh let 55 odstotkov.

Da se blago v detajlnem prometu tekom iste dobe ni tako močno pocenilo, so predvsem vzrok davčne obremenitve, ki se vedno bolj prevračajo na konsumno blago, nič manj pa tudi zaščitne carine, ki favorizirajo domače blago.

Splošni indeks cen se tudi v septembru ni ustalil, marveč je povsod nazadoval, in sicer v Angliji od 109 na 105, v Nemčiji od 124 na 120, v Franciji od 114 na 113 in v Švici od 126 na 123. Izjemo tvori samo Amerika, kjer je tekom meseca ostal indeks cen na debelo na neizpremenjeni višini 84.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem lednu.

Uradni tečaj Prosti tečaj

	Din	Din
1 angleški funt	274'40	274'30
1 ameriški dolar	56'35	56'30
1 avstrijski šiling	8'—	7'96
1 belga	7'90	7'85
1 bolgarski lev	—336	—33
1 českoslovaška krona	1'676	1'67
1 francoski frank	2'219	2'22
1 grška dragma	—731	—73
1 italijanska lira	2'959	2'95
1 madžarski pengö	9'90	9'88
1 nemška marka	13'45	13'45
1 poljski zlot	6'33	6'23
1 rumunski lej	—408	—34
1 švicarski frank	10'96	10'96
1 španska peseta	6'14	6'18
1 danska krona	15'08	15'03
1 hol. goldinar	22'75	22'73
1 turška lira, papir	26'75	26'70
1 zlati frank	10'96	10'96
1 kanadski dolar	56'05	56'05
1 norveška krona	15'08	15'08
1 brazilski milreis	5'20	
1 brazilski pezo	20'35	20'35
1 švedska krona	15'14	15'20

Stanje neizpremenjeno. Španska peseta se je zopet popravila ter kaže, da bo stabilizirana še te dni na sedanji višini.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promptna 431 do 432, 7 $\frac{1}{2}$ % Blairovo posojilo 81'50 do 82'25, 8% Blairovo posojilo 91'50 do 92'50, investicijsko posojilo 88 ponudba, tobačne srečke 32 ponudba, 7% posojilo Državne hipotekarne banke 80'75 do 81'50, 4 $\frac{1}{2}$ % bosanske obveznice 53 do 55, begluške obveznice 71 do 73, Rdeči križ 55 ponudba.

Tekom tedna pokazujejo vsi državni papirji nekoliko nazadovanja, dočim so se pretečeni teden močno okrepili.

Privatni efekti: Celjska 170, Ljubljanska kreditna banka 125, Prva hrvatska štedionica 923—925, Kreditni zavod 175, Združene papirnice Vevče 126 do 130, Ruše 280 do 300, Strojne tovarne 75, Narodna banka 8050 do 8150, Trboveljska premogokopna 379—381, Kranjska industrijska družba 312.

Močno se je okrepila »Trboveljska«, ki je zrastle od 370 na 379 do 381; nazadovali pa so papirji »Narodne banke«, dočim so ostali papirji čvrsti v cenah ter se je »Praštediona« okrepila.

Lesni trg.

Položaj na evropskem lesnem trgu.

Po sklepu angleške pogodbe za skoraj 3 milijone kubičnih metrov mehkega lesa iz Rusije, ki ga plačajo Angleži po 11, 10 funtsterlingov franko angleška pristanišča za standard (4'67 m³), kar odgovarja ceni 677 Din za kubični meter, so predvsem prizadete skandinavske države, ki bodo morale iskati tržišča drugod. Te države so šle tudi močno navzdol s cenami, kar mora vplivati tudi na naše cene in je pričakovati močnega padca; sicer nam skandinavske države zavzamejo naša dosedanja tržišča, če tudi je Rusija momentano s svojim izvozom v Anglijo tako zaposlena, da nam vsaj začasno na naših trgih ne bo delala posebnih neprilik.

Ker so skandinavske države že zavzele francoski trg, nam preostane še Itali-

lija, Grčija in Severna Afrika ter Španija, ako se kmalu posreči stabilizacija pesete. Na teh tržiščih imamo sicer Rumunijo kot konkurenta; vendar nam ta konkurenca ne bo delala resnih neprilik. Mrtvilo v lesni trgovini bo trajalo še dalje zaradi neugodne konjunkturo. Mnogo naših odjemalcev pa okleva z nakupom samo zato, ker jim je jasno, da bodo šle cene navzdol, vsled česar čakajo.

Ukinitev izvozne carine na okrogli les.

V zadnji številki smo poročali o nameni ukinitve carine na okrogli les. Vlada je osvojila predlog ter ukinila izvozno carino za okrogli les za dobo enega leta. To pa velja samo za ona debla, ki so napadena po škodljivem mrčesu.

Ruski les osvaja tudi Belgijo.

V zadnjih mesecih je Rusija uvozila v Belgijo nad 300.000 kubičnih metrov lesa in ga je še 100.000 kubičnih metrov na poti. To so prve pošiljke ruskega lesa v Belgijo, ki do danes ni lesa uvažala iz Rusije.

DOBAVE:

4000 kg bukovega oglja nabavi do 6. novembra Direkcija drž. rudnika Zabukovca pri Celju.

Večjo množino gradbenega lesa nabavi dne 10. novembra gradbeni oddelek železniške direkcije v Ljubljani.

275 m³ mehkega jamskega lesa nakupi do 6. novembra drž. rudnik Zabukovca pri Celju.

Pogoji so na razpolago pri Zbornici TOI.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Položaj neizpremenjeno mlačen. Prometa malo. Cene za sedaj še vedno neizpremenjene.

Povprašuje se po sledečem blagu:

Jesenovina: hloidi, gladki od 35 do 50 cm srednjega premera, v dolžinah 2, 2-10, 2-20 in 30 m in plohi prima 90 in 100 mm, 30×95 mm, 60×95, 95×95 mm v dolžinah, kakor zgoraj. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Bel gaber: krlički, 32 cm dolžine ali mnogokratniki (64, 96 cm itd.) s premerom 25 cm, kateri so lahko razklani v 2 komada. Roba mora biti brez grč. Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Jelove škurete 14 mm ca. 60 m³, 4 m, od 17 do 22 cm, odnosno od 23 cm naprej. — Cena franko vagon nakladalna postaja. — Izključene so črne grče in preveč grčasti komadi.

30 m³ javorjevih plohov, debelina 33 mm z predpisano nadmero. Dolžina od 2-20 m naprej, debeline 5/4 cl (83 mm), blago zdravo, nežamano, seveda mora biti popolnoma brez grč in srca ter zdravo in belo. — Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Več vagonov debelih in dolgih bordonalov z navedbo cene, franko vagon meja via Postojna tranzit.

Večjo množino bukovih hlovdov, dolžine od 2-20 do 4-40 m s srednjim premerom od 30 cm naprej. — Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

1 vagon smrekovih kratke 25 mm debeline, teža m³ ne sme presežati 500 kg, blago je lahko kratko samo 0-50 cm ali 1 m. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

3 do 4 vagona desk, smreka, jelka, polnih, 19 mm debeline, 1 vagon 24 mm debeline. firinska medija 26/27 cm, po možnosti sama smreka — lahko konično. I., II. kvalitete, eventual. lep monte. Franko meja Postojna.

Večje količine smrekovih krličkov za izdelavo lesovine (Holzwohle). Najmanjši premer 10 cm brez skorje, od 40 cm dolžine naprej, medtem, ko so komadi od 60, 70 in 110 cm izključeni. — Franko vagon Sušak pristanišče.

Hrastovi parketi: 500 m³ v sledečih merah: 350×55; 350×62; 400×55; 400×62 ali 65 mm. Roba svetla, dobre in fine fibre. Za vsako dimenzijo se rabi dva vzorca. Cena franko Sušak pristanišče.

100 kom. tramov 19/24 cm 6 m. — Cena Sušak pristanišče.

1 vagon smrekovih desk I., II., 1/2 vagona 18 mm in 2/3 24 mm, lahko konično, medija 24/25 cm, 16 cm naprej, 4 m, franko vagon italijanska meja.

Beli gaber, okrogel od 1 m naprej, od 15 cm premera naprej, odnosno beli gaber, rezan, neobroblien. Cena franko meja.

Vsako množino testonov I., II., III. monte, IV. in testate. — Franko vagon Sušak pristanišče.

Obrobljena bukovina I., II., z malo lepe III. od 14 cm naprej, od 2 do 5 m dolžine, večinoma 4 do 5 m: 7 m³ 50 mm, 2 m³ 60 mm, 3 m³ 70 mm, 4 m³ 80 mm. Suho. — Franko italijanska meja.

Pravilnik za nadzorstvo nad živili.

(Nadaljevanje.)

Jajeni surogati, kakor tudi druga hrana, ki so pripravljena iz njih, morajo biti istotako vidno označeni.

Sadje se ne sme prodajati, ako je nagnito, plesnivo ali kaže kake druge znake razpadanja. Nezrelo sadje se sme prodajati samo kot sadje za vkuhanje.

Suho sadje se ne sme spravljati v promet, če je nažgano, plesnivo, ali kako drugače pokvarjeno.

Za zelenjavo veljajo isti predpisi, zlasti gobe ne smejo biti strupene ali sumljive, uvele, črvice ali od mrčesa razjedene.

Schichtov RADION pere sam!

*Mučno pranje
s peračo
in brtačenje perila
je postalo odveč.*

Pri sadnih in zelenjadnih konzervah se razen octa, olja, dišav, alkohola, kuhinjske soli, ali sladkorja ne smejo uporabljati druga sredstva za konzerviranje. Pač pa je dovoljena uporaba salicilne kisline v najvišjem razmerju do 100 miligramov na 1 kg.

Pokvarjene konzerve sadja in zelenjave, zlasti pločevinaste konzerve, ki imajo vzbokline, se morajo odstraniti iz prometa.

Notranja stran pločevinastih konserv, v katerih je konzerva očitno s kuhinjsko soljo ali z octom, mora biti emajlirana.

Prodaja medu z označbo »med« je dovoljena samo od domačih čebel, ki so hranjene naravnim potom. Med čebel, ki se hranijo umetno (s sladkorjem), mora biti označen kot »med čebel, hranjenih s sladkorjem«.

Istotako mora biti vidno označen inozemski med. Mešanje inozemskega medu z domačim je prepovedano.

Prepovedana je prodaja skisanega ali drugače pokvarjenega medu. Med, ki je zavrel, se ne sme prodajati na drobno, istotako je prepovedana prodaja medu, ki vsebuje nad 25% vode.

Barvanje, mešanje, ali kako drugo konzerviranje medu je prepovedano, kakor tudi ni dovoljena prodaja medu slič-

nih proizvodov, ki morajo biti označeni kot umetni med.

Sladkor iz pese ali trstike ne sme vsebovati nikakih primesi.

Tudi škrobni sladkor, škrobni sirup in invertni sladkor ne smejo vsebovati saharina ali drugih umetnih sladil ter morajo biti brez primesi in onečiščenja (razen onega, ki prihaja iz pridobivanja samega). Škrobni sladkor in sirup smeta vsebovati največ do 40 miligramov žveplene kisline na 100 gramov. Močnejše žveplani izdelek se sme prodajati samo z vidno označbo vsebine žveplene kisline in samo za daljno priredbo živil, ki morajo biti istotako označena, da so prirejena iz tega dodatka.

Slaščice in medicarski izdelki ne smejo biti barvani z zdravju škodljivimi barvami ter ne smejo biti slajeni s saharinom ali drugimi sladili, kakor tudi ne drugih primesi za povečanje teže. Tudi je prepovedana taka označba slaščic in medicarskih izdelkov, ki bi utegnili kupca zapeljati v zmoto. Kot »medenjaki« se smejo prodajati n. pr. samo oni izdelki, ki so v resnici pripravljani iz medu.

Skisano, plesnivo, ali kako drugače pokvarjeno blago se ne sme prodajati. Omoti in posode morajo odgovarjati higijskim predpisom.

Marmelada ne sme biti pripravljena iz umetnih sladil, umetnih sadnih sokov

ter se ne smejo uporabljati snovi, ki vsebujejo škrob, škodljive barve ali primesi za povečanje teže. Če je marmelada pripravljena iz polsuhlega ali iz suhega sadja, mora biti to vidno označeno.

Plesniva ali kako drugače pokvarjena marmelada se mora izločiti iz prodaje.

Sidni ekstrakti in sadne esence morajo biti prirejeni iz sadja, po katerem se nazivajo ter ne smejo razen sladkorja vsebovati nikakih sredstev za konzerviranje.

Za pripravo specialnih sirupov, ki ne smejo nositi naziva sadja, se sme uporabljati tudi škrobni in invertni sladkor ter škrobni irup.

Pokvarjeni sadni sirupi in taki, ki vsebujejo zdravju škodljive primesi, se ne smejo prodajati.

Umetne slatine (sifoni, soda-vode) so že v svojem izdelovanju podvržene posebnim predpisom glede uporabljanja zdravstvenim predpisom odgovarjajoče vode; kakor tudi glede uporabe kislin, katere ne smejo vsebovati arzena.

Sadni sokovi (limonada itd.) smejo biti označeni z imenom sadja le tedaj, ako so napravljeni s pomočjo naravnih sadnih sokov, brez zdravju škodljivih barv ter brez sredstev, ki povečujejo penjenje, pač pa smejo vsebovati umetne kisline. Prodajati se smejo samo v steklenicah z označbo izdelovalčeve tvrdke ter morajo steklenice biti opremljene z napisom: »Brezalkoholna pijača«, ki mora biti vsaj tako velik kot so črke izmišljenega (trgovskega) imena.

Trgovci, nabavljajte svoje potrebščine pred vsem pri tvrdkah, ki z oglasi podpirajo vaš tisk!

»Tribunac F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Obvestilo!

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA R. MIKLAUC, »Pri Škofu«, Ljubljana, katera obstoja že preko 60 let in razprodaja na debelo in drobno manufakturno, sukmeno in vse v to stroko spadajoče blago, naznanja svojim cenj. odjemalcem, kakor tudi vsem gg. trgovcem, ki krijejo svojo zalogo v Ljubljani, da je povečala svoje trgovske lokale v celo prvo nadstropje.

Tvrdka drži na zalogi samo blago iz priznane najboljših svetovnih tovarn v veliki izbiri in najnovejših vzorcih; cene so vsled prvovrstnih zvez jako ugodne. Zaloga se lahko vsak čas neobvezno ogleda.

Za mnogobrojen obisk se priporoča cenj. občinstvu tvrdka

R. MIKLAUC

»PRI ŠKOFU« — LJUBLJANA
Lingarjeva — Medarska ulica — pred Škofije

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE
IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRA
ZENE KAVE, MLETII
DIŠAV IN RUDNISKI
VODE

TOČNA IN SOLIDNA
POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

Lasnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Loize Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubliani.